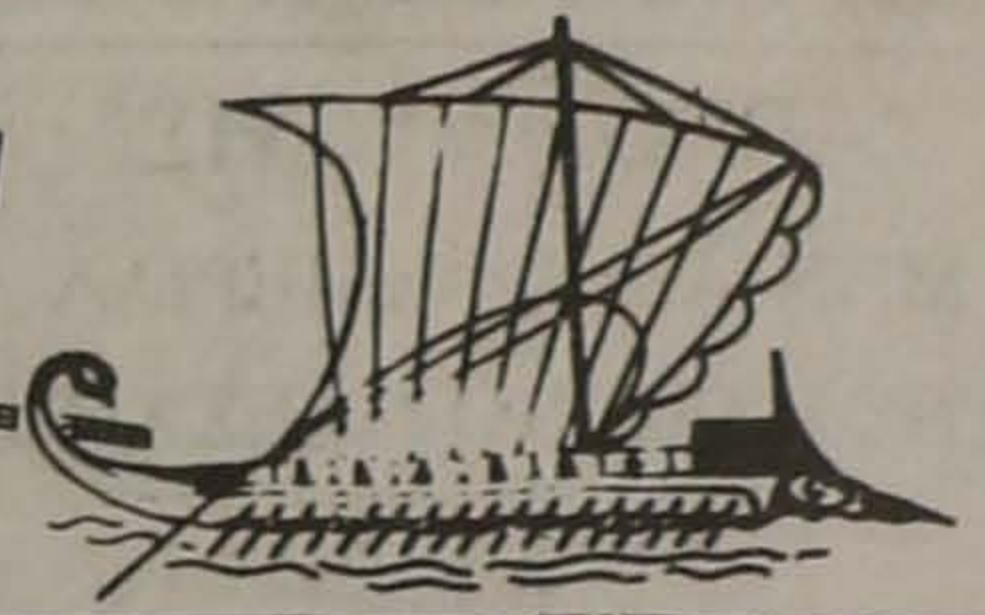

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 3ο Αφ. φύλλου 27

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΜΑΡΤΣ 1991

Από την παρέλαση της 25 Μαρτίου 1991 στη Βέροια. Τα ποντιόπουλα της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας για μία ακόμα φορά κα ταχειροκροτήθηκαν.

Παιδικές κατασκηνώσεις θα λειτουργήσει η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας

Από το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. ανακοινώνεται ότι, από 1/7/91 έως 31/7/91 θα λειτουργήσουν

παιδικές κατασκηνώσεις στο Κωστοχώρι Βέροιας για τα παιδιά των μελών της Λέ-

σχης και για τα Ποντιόπουλα που ήρθαν από τη Σοβ. Ενωση.

Ακόμα, κάνει γνωστό ότι, η παραχώρηση της κατασκηνωσης (εγκαταστάσεων) Κωστοχωρίου έγινε από τη Δ/νση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Ν.Ημαθίας, ύστερα από αίτηση της Λέσχης.

Εντός των προσεχών ημερών θα εκδοθεί σχετική ενημερωτική ανακοίνωση για τους ενδιαφερόμενους γονείς.

Συναυλία μικτής χορωδίας της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας

Η μικτή χορωδία της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας με επικεφαλής τον υπέροχο ερμηνευτή του ποντιακού τραγουδιού, Κώστα Καραπαναγιωτίδη θα

δώσει συναυλία με γνήσια παραδοσιακά τραγούδια στις 24-4-91, ώρα 8.30 στην Αντωνιάδευ. Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας.

Ακόμα, κάνει γνωστό ότι, η παραχώρηση της κατασκηνωσης (εγκαταστάσεων) Κωστοχωρίου έγινε από τη Δ/νση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Ν.Ημαθίας, ύστερα από αίτηση της Λέσχης.

Εντός των προσεχών ημερών θα εκδοθεί σχετική ενημερωτική ανακοίνωση για τους ενδιαφερόμενους γονείς.

Επιτυχημένη πνευματική και καλλιτεχνική εκδήλωση

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Ενα μέρος του ακροατηρίου που παρακολούθησε την εκδήλωση, επιτυχημένη γιορταστική εκδήλωση για την εθνική παλιγεννεσία του 1821.

μαζικών φορέων και πλήθους κόσμου, που ασφικτικά είχαν γεμίσει την αίθουσα του θεάτρου της Αντωνιάδευ. Συνέχεια στην 3η σελ.

Στις 25 Μαρτίου 1991, ώρα 16 μμ. πραγματοποιήθηκε από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, ξεπερνώντας κάθε προσδο-

κία, επιτυχημένη γιορταστική εκδήλωση για την εθνική παλιγεννεσία του 1821.

Στην αρχή της εκδήλωσης, παρουσία εκπροσώπων της εκκλησίας, του Στρατού,

μαζικών φορέων και πλήθους κόσμου, που ασφικτικά είχαν γεμίσει την αίθουσα του θεάτρου της Αντωνιάδευ. Συνέχεια στην 3η σελ.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΟΣ Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Μέσα σε ατμόσφαιρα χαράς και ενθουσιασμού πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 1991 ο ετήσιος χορός της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας στο Κέντρο "Καντιδή".

Ενας χορός, θα έλεγε κανείς, άμογα οργανωμένος και που τον διέκρινε ιδιαίτερα η ζωντάνια και ο αυθορμητισμός.

Ο κόσμος διασκέδασε με την ψυχή του μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Στην

αρχή της εκδήλωσης απηύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Οδυσσέας Γωνιάδης και στη συνέχεια ακολούθησε το πρόγραμμα της διασκέδασης με βασικό λυράρη τον Γεωργούλη Κουγιουμτζή και τραγουδιστή τον Γιώργο Νικολαΐδη. Εκτακτα και ως φιλική προσφορά εμφανίστηκε ο Στάθης Νικολαΐδης ο οποίος δημιούργησε το ζεστό κλίμα που κρατήθηκε αμείωτο μέχρι το τέλος της βραδιάς.

Το παιδικό χορευτικό συγκρότημα που εμφανίστηκε και καταχειροκροτήθηκε, συνόδευε με τη λύρα του ο Λάζαρος Μετεντζίδης. Όπως είναι γνωστό, την ευθύνη διδασκαλίας των χορών έχει ο Μιχάλης Σουμελιδής. Το πρόγραμμα παρουσίασε με επιτυχία ο Ξενοφών (Ξένος) Σοφινιάδης.

Το χορό τίμησαν με την παρουσία τους:

Ο βουλευτής Ημαθίας κ.

Μόσχος Γικόνογλου, ο Αντιδήμαρχος Βέροιας κ. Κ. Ασλάνογλου, ο Δ/ντής του Ρ/Σ "ΤΥΠΟΣ FM", TV ΒΕΡΓΙΝΑ και συνδιοκτήτης της εφημερίδας "ΛΑΟΣ" κ. Χρήστος Πατσίκας με την σύζυγό του, ο Δ/ντής του Ρ/Σ ΡΑΔΙΟ ΗΜΑΘΙΑ (Διαδημοτικό) κ. Ιωάννης Παντερμαράκης με την σύζυγό του ενώ ο βουλευτής κ. Μιχάλης Χρυσόχοιδης βρισκόταν εκτός Βέροιας έστειλε τηλεγραφήματα. Συνέχεια στην 3η σελ.

Νέο θεατρικό έργο θα ανεβάσει η θεατρική ομάδα της Ε.Λ. Βέροιας

Συνεχίζονται με εντατικό ρυθμό οι δοκιμές του θεατρικού έργου Φ. Κεννίδη "Ο ΚΛΗΔΟΝΑΣ" από τη θεατρική

ομάδα της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας, που θα παρουσιαστεί σε σκηνοθεσία Οδυσσέα Γωνιάδη το πρώτο 15νθήμερο του Μαΐου.

Στη θεατρική ομάδα συμμετέχουν κατά αλφαβητική σειρά οι: Αμανατίδου Ελπίδα, Γαβριέλης Κώστας, Ιντζεβίδης Λαμπριανός, Καφετζή Ευγενεία, Κεχάογλου Βάσω, Λαφαζάνη Ελένη, Ορφανίδης Σάββας, Παπαδόπουλος Κώστας, Σιδηρόπουλος Λαζαρός, Σισμανίδης Μελέτης, Σισμανίδου Σάρρα και Τσαχουρίδης Λευτέρης.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Η Ποντία Μούσα

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Ο ποντιακός βίος είναι ένα από τα λαμπρότερα φαινόμενα της ιστορίας μας. Ο πολιτισμός του εκφράζει την αδιάσπαστη φυλετική ενότητα και συνέπεια, την εθνική αυτοτέλεια, την ηθική και πνευματική αυτονομία της πατρίδας μας, το αστειρευτο και αδαπάνητο ψυχικό δυναμικό του Ποντιακού Λαού. Αυτός ο πολιτισμός είναι, κατ' ευθείαν, γνήσιος απόγονος των αρχαίων πολιτισμών μας (του Ηρωικού, του Κλασσικού, του Αλεξαν-

δρινού και του Βυζαντινού). Στην υπηρεσία αυτού του πολιτισμού τιμητική θέση κατέχει και η Ποντία Μούσα, που είναι ένας από τους εκφραστικούς φορείς του Ποντιακού Λαού.

Η Ποντία Μούσα έχει μία υπέροχη και σαγηνευτική ομορφιά. Μέσα σ' αυτήν φαίνεται ανάγλυφη σ' όλη της την ευγένεια η ψυχοσύνθεση του Ποντιακού Λαού. Παράλληλα αποτελεί και την έκφραση και των διαφόρων ιστορικών και ανθρώπινων

στιγμών. Η Ποντία Μούσα αναβλύζει μέσα από την ψυχή και αγγίζει τις πιο λεπτές χορδές της ανθρώπινης καρδιάς. Εξυμνεί τους αγώνες και τα κατορθώματα του Ποντιακού Λαού. Με πόνο τραγουδά το θάνατο, με λυρισμό φάλει τον έρωτα, με λαχτάρα τον ερχομό του ξενητεμένου, με πάθος τον καημό, με αισιοδοξία τις χαρές της ζωής, με σεβασμό το Θεό, με αγάπη για το μεγαλειώδες έργο της δημιουργίας με τις πολυποίκιλες εκφράσεις και τα γοητευτικά

φανερώματά της.

Ο καθηγητής της Λαογραφίας Γ. Μελάς σε μία διάλεξη του για τα ποντιακά τραγούδια είπε: "Τα δημοτικά τραγούδια του Πόντου είτε διηγηματικά, είτε ιστορικά, έχουν αρετές, που τα κατατάσσουν ανάμεσα στα ωραιότερα δημιουργήματα της ελληνικής λαϊκής ποίησης". Ο ακαδημαϊκός Κ. Ρωμαίος στο βιβλίο του "Η ποίηση ενός λαού", γράφει: "Οι ποντιακοί στίχοι ξεπερνούν σε λογοτεχνική αξία και αυτού-

τους καλύτερους ιδιόρρυθμους στίχους του Κάλβου και του Καβάφη".

Η Ποντία Μούσα έχει ένα ιδεαλισμό που ξεπερνά τα στενά εθνικά όρια και μέσα σ' αυτήν ακτινοβολείται όχι μόνο ο εθνικός αλλά και ο "λαϊκός χαρακτήρ... και η μακραίωνη ιστορία του έθνους με τους θριάμβους και τας συμφορές της, με τους πόνους και τας χαράς της, με τους πόνους και τας ελπίδας της, όπως λέει ο Σ. Κυριακί-

δης.

Ο δε λαογράφος, Δρας Στάθης Ευσταθιάδης, στο βιβλίο του "Τα τραγούδια του Ποντιακού Λαού" (Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών), γράφει: "Το σύνολο των Ποντιακών τραγουδιών αποτελεί το μυριόπαλμο ξέσπασμα της ποντιακής ψυχής. Είναι η σαγηνευτική μούσα, που προβάλλει σαν πελώριο ανθροστόλιστο δέντρο. Η δροσιά του ανακουφίζει. Το άρωμά του απλώνεται στα

πέρατα της οικουμένης σαν ελπίδα ζωής, σαν μήνυμα αισιοδοξίας για τον κουρασμένο και σκλαβωμένο στην ύλη άνθρωπο. Οι ρίζες αυτού του δέντρου χάνονται στα βάθη των ελληνικών αιώνων".

Η Ποντία Μούσα αποτελεί τεκμήριο ιστορικής και εθνολογικής συνέπειας και συνέχειας της ελληνικής φυλής. Η μελέτη της και η έρευνά της αποτελεί εθνικό και ιστορικό χρέος.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΜΙΧΑΗΛΣ ΠΑΤΣΙΚΑΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

"ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ"

ΤΗΛ. 0331/66.913 - FAX 0331/66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

ΜΙΑ ΑΞΙΟΠΡΟΣΕΚΤΗ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

Επειδή έτρεφα και τρέφω, λόγω καταγωγής, αγάπη προς ό,τι το ποντιακό, παρακινηθείς τόσο από την παρουσίαση του βιβλίου του κ. Παν. Κιαγχιδή "Τα ποντιακά αντάρτικα σώματα και η Μικρασιατική Καταστροφή" από τον φίλο συμπατριώτη κ. Γ. Μελετιδή στον αγαπητό μου "Αργοναύτη", όσο και από σχετική αγγελία στον Βεροιώτικο τύπο, έγραψα στον ίδιο τον συγγραφέα και μου έστειλε (με το αζημιώτο βέβαια) το βιβλίο του.

Ο συγγραφέας κ. Παν. Κιαγχιδής απ' ό,τι μου γνώρισε είναι συνταξιούχος Κοινοτικός Γραμματέας και υπερήλικος και σαν άνθρωπος που έζησε την ματωμένη ιστορία του Πόντου μας θεώρησε καλό (και τον συγχαίρουμε γι' αυτό!) να γράψει την ιστορία του τόπου του και τους ηρωισμούς των κατοίκων αυτού του τόπου.

Βέβαια για το βιβλίο αυτό, έστω και λίγα έγραψε ο φίλος συμπατριώτης κ. Γ. Μελετιδής.

Ωστόσο, ας μου επιτραπεί να χαράξω και γώ λίγες γραμμές.

Λοιπόν, έχω να πώ τούτο: κατ' αρχήν, αρμόζει κάθε έπαινος στον κ. Παν. Κιαγχιδή, τον σεβάσμιο συμπατριώτη μας, που κατοικεί στην ποντιομάνα Μακεδονία μας, διότι αν και ολιγογράμματος (κι αυτό έχει περισσή αξία) κάθισε και έγραψε ολόκληρο βιβλίο!

Εκ δευτέρου, αυτές οι αναμνήσεις και οι εξιστορήσεις από μέρους ηλικιωμένων συμπατριωτών μας,

για μένα τουλάχιστον, δείχνουν το μέτρο της αγάπης των προς την αλησμόνητη χαμένη πατρίδα τους, που εμείς "γνωρίζουμε" τώρα από τα γραπτά τους.

Κι αν το βιβλίο του κ. Π. Κιαγχιδή δεν είναι τυπωμένο με τον γνωστό παραδοσιακό τρόπο, αλλά πολυγραφημένο η αξία του ως βιβλίου δεν μειώνεται. Στο κάτω - κάτω είναι και θέμα οικονομικής άνεσης η εκτύπωση από τυπογραφείο ενός βιβλίου.

Στην παρούσα περίπτωση εκτιμάται και αξιολογείται κατά πως αρμόζει η προσπάθεια και ο πόντος του συγγραφέα να αφήσει κάτι που να θυμίζει Πόντο πριν κλείσει τα μάτια.

Βεβαίως, εμείς από την πλευρά μας ευχόμαστε ο κ. Π. Κιαγχιδής να έχει υγεία και χρόνος, για να προσφέρει ό,τι άλλο έχει συγκεντρωμένο στο συρτάρι του. Οι άνθρωποι, που είχαν την τύχη να γεννηθούν στον ευλογημένο Πόντο, πάντοτε έχουν προς δημοσίευση αναμνήσεις, περιστατικά, ιστορικά ντοκουμέντα κ.π.α.

Αφού, λοιπόν, επαινέσαμε για άλλη μια φορά τον σεβάσμιο αυτόν συμπατριώτη μας, τον κ. Παν. Κιαγχιδή, τον παροτρύνουμε να συνεχίζει να γράφει. Στο κάτω κάτω τώρα ως συνταξιούχος που είναι, έχει το πλεονέκτημα ότι ο χρόνος είναι δικός του και ότι είναι αποδεδειγμένος πια από εργασιακές δεσμεύσεις.

Περιμένουμε!...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ
ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Μάρτιος

"Μάρτς"

Από τις αρχές του Μαρτίου άρχιζαν και οι αγροτικές εργασίες στα χαμηλά μέρη. "Ο Μάρτς φέρ' τα χελιδόνα κελαδούν και λύν' τα χιόνια. Στις αποκριές "τ' εμπνεόστια" η ποντιακή κουζίνα παρουσιάζει τα πιο εκλεκτά φαγητά, δηλαδή "έμνοστα και τ' αγνέρα τα φαία", όπως "συρόνια", "τυροκλωσία", "φουστραλάβασα", "φέλλα", "πεινιρλί" κ.α. Οι άνδρες φορούσαν "μουντζούνες" (μάσκες) στις αποκριάτικες μέρες και διασκεδάζαν τον κόσμο με τα αστεία και με τα αυτοσχέδια στιχάκια τους. Σε κάθε σπίτι που πήγαιναν η νοικοκυρά τους πρόσφερε λιχουδιές και ποτά. Επειδή ο Μάρτιος συνήθως είναι συννεφιασμένος και βροχερός, η αμίμητη ποντιακή θυμοσοφία και σάτιρα φέρτωνα στους κλαιωάρηδες και στους κατσούφηδες, ένα σωρό παρατσούλια. "Άμον λιβωμένος Μάρτς". "Άμον τον κλαιμένον Μάρτ, πάντα παρηνιέται". Για τις αποτομές καιρικές μεταβολές του Μάρτ έλεγαν "Έφκεν ο Μάρτς τα παλαλά τ' και εκτέθεν η γραία αιγίδα".

Ακόμη πίστευαν πως στις 9 του Μαρτίου, μέρα της γιορτής "τ' Αε - Σεράντων" (Αγ. Τεσσαράκοντα Μαρτύρων), ξυπνούσαν από τη Νάρκη όλα τα άγρια ζώα. Στη γιορτή επικρατούσε η συνήθεια να παρασκευάζουν φαγητό από σαράντα λογίων φαγώσιμα, κυρίως λαχανικά.

Όταν δεν υπήρχαν χορταρικά, παρασκευάζαν το φαγητό με ένα είδος και έριχναν μέσα σαράντα φασόλια ή σαράντα κουκιά (φόβατα). Χαρακτηριστικό ήταν και το γνωμικό: "Σεράντα φα, σεράντα πία, σεράντα δος για την ψύσ' και σεράντα

ρούζον 'ς σήν νην". Η παρασκευή του φαγητού γινόταν σε πολλά χωριά ομαδικά και το πρόσφεραν σε κάθε ξένο, ακόμη και σε Τούρκο περαστικό.

Η μέρα του Ευαγγελισμού γιορταζόταν και στα πιο απομακρυσμένα μικρά χωριά, φανερά, σα θρησκευτική γιορτή και, κρυφά σαν εθνική "Μαρτί τ' Ευαγγελισμού, το γλύτψαν τ' ελληνοισμού". Στη γιορτή του Ευαγγελισμού, από κανένα σπίτι δεν έλειπαν τα φάρια (χαφία).

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

1. Αβουλα του Θεού φύλλον 'κι λαίκαται (χωρίς τη θέληση του Θεού ούτε φύλλο δεν κουνιέται).
2. Απόξ ο χορός γαιτάν' έν' (ο χορός απ' έξω φαίνεται ωραίος).
3. Ας σο μέγαν το ποτάμ' έπαρ νερό (από το μεγάλο το ποτάμι να παίρνεις νερό).
4. Βοήθα μ' εφτωχέ, μη γίνουμαι άμμον εφ' βοήθα με, φτωχέ, να μην γίνω σαν κι εσένα).

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Δεύρο έξω...

Εναν ημέραν απόγεμαν είχαμε μάθεμαν θρησκευτικά και από το μάθεμαν εποινεμας στο ο μακαρίτης ο Χρυσούλτης' επειδή έτον πολλά θρήσκος και το ευαγγέλιον πα έξερεν στο απ' έξω να εξηγ' άτο.

Εκείνον την ημέραν το μάθεμαν έτον για τη νυφίους.

Ο Χρυσούλτης σίτα εξήγανεν το ευαγγέλιον και σ' εκείνο το μέρος που έλεγεν "ντό εγγεφ'σαν αργός και κ' επρόφτασαν τον νυμφίον", κρούει η πόρτα και εμπαιν' ίνας συμμαθητής έμουν το όνομαν τ' Ταυλαριδής.

Ο καθηγητής έμουν εθύμωσαν και λέγ' άτον "Δεύρο έξω" γυρίζ' σ' εμάς μερέαν και λέει μας "παιδιά μου βλέπετε αυτόν τον μαθητήν μοιάζει τις παρθένες που δεν πρόλαβαν τον νυμφίον" και έσυρεν άτον έξ.

Σ' από απάν εφτάει την σκηνην άδες πάει σόν πόρταν κεκά και σίτα κρούει και σίτα λέει:

- Τάκ, τάκ, ποιος είσαι!
- Ταυλαριδής.
- Δεύρο έξω, δεν σε γνωρίζω!

Τα παιδιά τη Χατζηλία

Σ' σην Κρώμ' τα παιδιά τη Χατζηλία έπαιζαν μίαν 'ς σην όταν απές τον σκύλον και την κάταν και ο κύρτς ατουν πά, ίνας απ' αδά και απάν αρίφς έτον εξαπλωμένος 'ς σην σάκναν κεκά. Αρ' γροιλίζ' και υλάζ ο σκύλονς μιαίς η κάτα και τσαραπίς τον σκύλον. Άλλο μίαν τ' έναν το παιδόπον ελέπ' τον κύρν' αθέ εξαπλωμένον 'ς σά μιντέρια απάν και νουνίζ. Τ' άλλ' το παιδόπον ρωτά το:

- Νέπαι, ντό νουνί - εις;

- Νουνίζω ο πατέρα μ' να εγίνουτον σκύλος εξέρτς και τρανός θα έτον!

ΔΙΣΤΙΧΑ

1. Τον άντρα σ' μη κατηγορείς κι εφτάς άτον γέλος

με τ' άτον ψωμίν θα τρώς κι εγώ ξαν θα 'μαι ξένος.

2. Χιονίγα, Μάνα, χιονίγα, χιονίγα πατουλίγα

σον Λεσέρ αφκά κ' εκά τ' αρνόπο μ' ετυλίγα.

3. Γουρμπάνις τσοβαχίρ τα σιν το μάτι μ' αραύσε

ατό το μαύρον το λετσέκ και ντ' έμμορφα υεύσε.

4. Και με το κεμεντζόπο μ' σον Αδ' θα κατηβαίνω,

εκεί είναι τα έμμορφα θα παίρω έναν και φέβω.

5. Ο Ρούσσον έσυρεν το τοπ' κί' η Τραπεζούνταν εσίεν,

και ο Βαλής α σο φόβον ατ' ο νούς ατ' εξαλιεν.

6. Σου Βασίλεα τη στράταν κυλιουν αραμπάδες,

σο χέρ' τς ντο έεις το δαχτυλίδ' το' εδώκεν τα παράδες.

7. Ελα ιτιαδά μ' ελέπνε μας θα λέγ'νε καλατσέυνε,

κι εμεις κι καλατσέυουμε, τα τέρτια εφτάμε ανάκριν.

8. Ο ουρανόν ελιβωσεν φοβούμα θα χιονίζ'

την έμμορπον εφίλεσα κι άσκεμός θα πα φουμίζ'.

9. Σην Παναγίαν αφκά κί' αν είν' δώδεκα καγκέλια,

θα παίρω το μικρό τ' αρνί μ' και πάω σα Βαγγέλια.

10. Το σπít' ν' άτο' εν απές σ' ορμάν, τ' ολόγερα φτερία,

θα έρχουμαι και κί' επορώ φοβούμαι τα θερία.

11. Εξέρτς όντες εκάθουμες σ' οξέας την ευώραν,

επαρακάλνες κι έλεγες, μη λες ατά τη χώραν.

12. Αντρας σης του γαιδάρ' ο γυιόν κι ξέρ' το μεκατήρις'

κι ξέρ να παίρ' το φίλεμα σ' ν' αβλαέυ το χατήρι σ'.

13. Τσαρούχια κι λωριάγουταν κι εγώ πα να λωριάζω

τα έμμορφα κι πουλιούταν κι εγώ πα ν' αγοράζω.

14. Μικρή και κομφιλέτικον να σαν που απαντά σε,

να σαν π' ευρήκ' σε μοναχόν φιλεί, φιλεί χορτάει σε.

15. Σην Τραπεζούντα π' επήγαν εσέβαν σ' αραμπάδες,

και σο χωρίον εγέντανε γέλος και μασκαράδες.

Αναμνηστική φωτογραφία, βγαλμένη κατά την ημέρα των εγκαινίων της Λαογραφικής Εκθεσης της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας. Η έκθεση έγινε στις 12-9-1979 στην Αντωνιάδειο Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας. Στη φωτογραφία στην πρώτη σειρά από αριστερά οι: + Θεόφιλος Σιδηρόπουλος (μέλος του Δ.Σ.), Βασίλης Φωτιάδης (υπεύθυνος καλλιτεχνικών) και

Γιάννης Μελετιδής (Γεν. Γραμματέας του Δ.Σ.). Στη δεύτερη σειρά οι Παύλος Τσαβδαρίδης (μέλος του Δ.Σ.), Βασίλης Αδαμίδης (μέλος του Δ.Σ.), Σταύρος Ορφανίδης (Ταμίας του Δ.Σ.) και Κώστας Καμπουρίδης (Πρόεδρος του Δ.Σ.). Η φωτογραφία αυτή αφιερώνεται από τον "Αργοναύτη" στη μνήμη του αξεχάστου Θεόφιλου Σιδηρόπουλου, που υπήρξε ένας εξαιρετος άνθρωπος και αγνός Πόντιος.

Μία συνεχής και αθόρυβη προσφορά στους συμπατριώτες μας Πόντιους από τη Σοβ. Ένωση

"Μέρες η Λίτσα;". Κάπως έτσι αναζητούν σχεδόν όλη την ημέρα οι συμπατριώτες μας από την Σοβιετική Ένωση την ειδική γραμματέα του Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας δ. Λίτσα Κωνσταντινίδου.

Και η δεσποινίδα Κωνσταντινίδου, ανταποκρίνεται πρόθυμα, γλυκομίλητα και με απευθυνότητα σε κάθε αίτημά τους.

"Τρέν αβούτα τα χαρτιά",

Λίτσα, τη λένε. "Γράφον...". Και γράφει και συμπληρώνει αιτήσεις και υπεύθυνες δηλώσεις. Παίρνει τηλέφωνα, τους συμβουλεύει και διεκπεραιώνει τις υποθέσεις τους. Έχει γίνει ένας σύμβουλος τους, ένας συμπαραστάτης τους στις δύσκολες στιγμές που διέρχονται. Αυτήν γνωρίζουν και σ' αυτήν απευθύνονται και σ' αυτήν βρίσκουν κατανόηση. Είναι να τη θαυμάζει κανείς. Κι όλα αυτά αφιλοκερδώς! Το μόνο

κίνητρό της: η αγάπη γι' αυτούς τους ξεριζωμένους ανθρώπους.

Ο "Αργοναύτης" που πολλές φορές στάθηκε μάρτυρας αυτής της τόσο σπουδαίας και αθόρυβης προσφοράς, εκφράζει και δημόσια τα συγχαρητήριά του στη δ. Λίτσα Κωνσταντινίδου αν και γνωρίζει εκ των προτέρων ότι θα τη στεναχωρήσει. Και εδώ αθόρυβη προσφορά!

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Συνέχεια από την 1η σελ.

ευχόμενος επιτυχία και γρήγορη εκπλήρωση των στόχων της Ε.Λ.Β.

Ακόμη το χορό τίμησαν οι εκπρόσωποι των Μορφωτικών Συλλόγων: Προμηθέας ο κ. Χαράλαμπος Ανθεμίδης, Κυλλοθέας ο κ. Κώστας Τοπαλίδης και η Μάρθα Χονδρούλδου, Δημόκριτου ο κ. Γιάννης Ταυρίδης, Μιέζης Κοπανού η κ. Δώρα Μπαλατζίδου, Ράχης ο κ. Αθανάσιος Κεσίδης και Γεωργιανών ο κ. Σάββας Σοφιανίδης.

Τα εκπληκτικά δώρα που κληρώθηκαν ήταν:

1. Στερεοφωνικό συγκρότημα με πίκ - άπ, ραδιοκασετόφωνο, ενισχυτή, ηχεία, αριθμός: 2611
 2. Μικρό πλυντήριο ρούχων, αριθμός: 2517
 3. Μικρός ηλεκτρικός φούρνος, αριθμός: 3642
 4. Επιπλο καθρέπτης λουτρού, αριθμός: 4606 5. Χρυσό δαχτυλίδι 18 καρωτών, Αφού Τρανίδη, αριθμός 4830
 6. Τραπεζαρία, αριθμός 4785
- Και η όμορφη αυτή ετήσια χορευτική βραδιά έχει τον εσόδα 1.773.950 δρχ., έσοδα 747.500 δρχ., κέρδος 1.026.450 δρχ!

Και του χρόνου λοιπόν!

Επιτυχημένη πνευματική και καλλιτεχνική εκδήλωση

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Λ.Β. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Συνέχεια από την 1η σελ.

Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας, απηύθυνε χαιρετισμό ο Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης κ. Οδυσσέας Γωνιάδης, καθώς επίσης και ο Αντιπρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων κ. Χρ. Μαρμαρίδης.

Στη συνέχεια ακολούθησε επικαιρή ομιλία με θέμα "Η προσφορά των Ποντίων στην επανάσταση του 1821" από τον οικονομολόγο - συγγραφέα κ. Ιωάννη Μελετιδη, ο οποίος εντυπωσιάσε για τα τεκμηριωμένα ιστορικά στοιχεία που ανέφερε σε ό,τι αφορά τη μεγάλη συμβολή - συμμετοχή των Ποντίων στο γενικό ξεσηκωμό του έθνους.

"Το εθνικό προσκλητήριο, όπως είπε χαρακτηριστικά ο ομιλητής, βρήκε παρόντα, ολόκληρο τον ελληνισμό, όπως και τον ακριτικό Πόντο, αφού αυτήν την ημέρα, όπου ευαγγελίσθηκε ο Άγγελος Κυρίου τη Θεοτόκο, την καρτερούσαν αιώνες. Ήταν πιο ευλογημένη ημέρα! Ήταν η ημέρα που θα άρχιζε η απο-

Συνέχεια από το προηγούμενο

Η πλοσία γη, η στροφή των κατοίκων στη θάλασσα και η νοικοκυρεμένη διοίκηση των Ελλήνων ηγεμόνων, άλλαξαν την όψη του κρατιδίου. Στις αρχές του 15ου αιώνα οι κωμπούλεις προστατεύονταν με φρούρια, που χτίστηκαν σε διάφορα κεντρικά μέρη. Οι εκκλησίες, τα δημόσια κτίρια, αλλά και οι ομορφές κατοικίες αυτής της περιόδου, μαρτυρούν την ευημερία των κατοίκων. Δε γνωρίζουμε πόσοι Έλληνες ηγεμόνες διοίκησαν από το 1330 ως το 1475, που έπεσε η περιοχή στα χέρια των Οθωμανών. Οι πηγές που υπάρχουν μας πληροφορούν ότι το ελληνικό κρατίδιο είχε γίνει υπολογίσιμο.

Πολλοί ηγεμόνες είχαν άμεση σχέση και συνεργασία με το βυζαντινό κράτος και την Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας. Αυτή η σχέση φαίνεται και από την υποδοχή που έτυχαν οι Έλληνες λόγιοι, επιστήμονες, κληρικοί και ο λαός από τον ηγεμόνα του κρατιδίου Αλέξιο, όταν έπεσε η πόλη στους Οθωμανούς. Ο Αλέξιος τους καλοδέχτηκε και τους πρόσφερε κάθε ευκολία για μόνιμη εγκατάσταση. Την ίδια πολιτική ακολούθησε και ο διάδοχός του Ισάκιος, οκτώ χρόνια αργότερα, όταν έπεσε η Τραπεζούντα. Πολλοί Πόντιοι φυγάδες βρήκαν καταφύγιο σ' εκείνη την ελληνική γωνιά. Όλους τους παραχώρησε γεωργικές εκτάσεις και τους εγκατέστησε στα γύρω χωριά. Ο Ι. Κάλφουλος γράφει: "Των Ποντίων τούτων απόγονοι είνιν οι νυν εν Μαρσιούπολει και τη

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΜΑΙΑΣ

του καθηγητή Κώστα Φωτιάδη

περιφέρεια αυτής Ελλάνης οι διακρινόμενοι εκ της γλώσσης αυτών, ως ομιλούντων την Ποντιακήν διάλεκτον, οίτινες τω 1772 μετηνάστευσαν εκ Κριμαίας εις Μαρσιούπολιν".

Το πάρισμο της Πόλης (1453) και της Τραπεζούντας (1461), όπως αναφέραμε, άνοιξε το δρόμο στους Οθωμανούς, οι οποίοι το 1475 κατέλαβαν τη νότια περιοχή της Κριμαίας. Η Κριμαία τότε χωρίστηκε σε 3 κανδηλίκια (Μανουήλ Καλέ, Σουδάκ και Κεφέ). Η διοίκηση της περιοχής παραχωρήθηκε από το σουλτάνο, με ειδική συμφωνία και πολλά προνόμια, στο κριμαϊοταταρικό χανάτο της οικογένειας των Γιράη. Η οικογένεια των Γιράη παρέμεινε διαδοχικά στην εξουσία ως την υποταγή και την ένωση της Κριμαίας το 1778 στη Ρωσία της Αικατερίνης Β'.

Η συνεργασία των Τσαρικών με το σουλτάνο επέφερε μαζί με τις εθνολογικές αλλοιώσεις και τη θρησκευτική σύρριγκωση, παρ' όλες τις υποτιθέμενες ελευθερίες και τα θρησκευτικά προνόμια που παραχώρησε ο Μεχμέτ ο Πολιορκητής στον πατριάρχη για όλο το ποίμνιό του.

Το 16ο αιώνα στην περιοχή της Κριμαίας είχαν μείνει πολύ λίγοι χριστιανοί. Το πατριάρχειο αντί να ενδιαφερθεί

για την τραγική κατάσταση των χριστιανών, τους εγκατέλειψε τελείως. Δε διόριζε αρχειούς στις κενές θέσεις. Οι περισσότερες μητροπολιτικές και επισκοπικές έδρες των πόλεων της περιοχής Κριμαίας δεν υπήρχαν πια στους εκκλησιαστικούς καταλόγους των επαρχιών του Οικουμενικού Θρόνου. Θα πρέπει αυτές ή να καταργήθηκαν ή να συγχωνεύτηκαν με άλλες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αρχιεπισκοπική έδρα των Σουδαίουφούλλων, η οποία στο τέλος του 15ου αιώνα καταργήθηκε και η διοίκηση των χριστιανών της επαρχίας αυτής παραχωρήθηκε στη μητρόπολη Γοθθίας. Σπάνια παρατηρήθηκε και το φαινόμενο της ίδρυσης νέων μητροπολιτικών ή επισκοπικών εδρών εξαιτίας της τοπικής μετακίνησης ή μετανάστευσης των πιστών. Το πατριάρχειο αναγνωρίζοντας ίσως αργότερα τα λάθη του, για να μην αλλαξοπιστούν οι λίγοι χριστιανοί που απέμειναν, ίδρυε νέα εκκλησιαστικά κέντρα. Συγκεκριμένο παράδειγμα είναι η μητρόπολη της Θεοδοσίας ή Καφά, της οποίας δεν γνωρίζουμε την ακριβή ημερομηνία. Θα πρέπει όμως να ιδρύθηκε πολύ αργά, στα μέσα του 16ου αιώνα.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ποντιακοί οικισμοί Η Μικρή Σάντα Βέροιας

ΤΟΥ Κ. ΜΙΧΑΗΛ ΠΙΣΤΟΦΙΔΗ

Το 1936 το χωριό μας μαζί με την Καστανιά και τους Γεωργιανούς αποτέλεσαν μία κοινότητα, με έδρα πάντοτε τους Γεωργιανούς. Πρόεδρος πάντα εξελέγετο ο Μιχάλης Αδαμίδης, από τους Γεωργιανούς, από την Σάντα σύμβουλος ο Γεώργιος Γραμματικόπουλος και από την Καστανιά ο Ιωάννης Κωνσταντινίδης.

Τότε ελέγχθη από τον Ιωάννη Τσιρίδη, το παρακάτω:

Απευθυνόμενος προς τον Σύμβουλο Κων/νίδη τον ρωτά:

- Νέπρε, Γιάννε, το ζήτημα τηχωρίντε - εγέντον;
- Τίποτα απαντά ο σύμβουλος.
- Σύμβουλος: εκείνο ετακτοποιήθεν.
- Τσιρίδης: Καλά, γιατί, τεμέτερον και γέντον και τη Σάντας ετακτοποιήθεν;
- Σύμβουλος: Άλλον τώρα ο κώδις ούτω διαλαλεί.
- Τσιρίδης: Γιάννε, πέτα σωστά.
- Ο Γραμματικόπουλος: Ούτω διαλαλεί.

Θέλοντας να πει ο Τσιρίδης ότι, περνούσε ο λόγος του Γραμματικόπουλου και όχι του Κωνσταντινίδη.

Αυτό έμεινε και σε πολλές περιπτώσεις αναφέρεται.

Το 1950 με Β.Σ. αποτελεί ιδιαν κοινότητα η Σάντα με πρόεδρο τον Ισαάκ Γραμματικόπουλο και Κ. Θεοδωρίδη και συμβούλους τους Ελευθεριάδη Χαράλαμπο και Ανδρέα Γραμματικόπουλο.

Το 1971 με Π.Δ. ενώνονται οι δύο Συνοικισμοί Σάντας και Καστανιάς σε μία Κοινότητα με έδρα την Καστανιά, με διορισμένο πρόεδρο τον Λιανίδη Νικόλαο.

Στις εκλογές του 1975 εκλέγεται ως πρόεδρος ο Θεοδωρίδης Θεμιστοκλής με συμβούλους τους Φίλιππα Γεγισιόδη, Νίκο Ελευθεριάδη, Νικόλαο Λιανίδη και Γεώργιο Λιανίδη.

Στις εκλογές του 1979 επανεκλέγεται ο ίδιος με άλλο συμβούλιο, όπως και το 1983. Ως πρόεδρος ο κ. Θεοδωρίδης απέδειξε μεγάλο ζήλον, για τα διάφορα ζητήματα και των δύο συνοικισμών και έκανε έργα πολύ σημαντικά.

Στις εκλογές του 1987 εκλέγεται ως πρόεδρος ο Παύλος Χειμωνίδης, από την Καστανιά, με συμβούλους τους Κοσμά Κοσμιδη, Γεώργιο Χωλίδη και Α. Σαλβάνο και Νικόλαο Ελευθεριάδη και στις εκλογές του 1990 επανεκλέγεται με συμβούλους τους Κοσμά Κοσμιδη, Γεώργιο Χωλίδη, Τσαντεκίδη Μιχάλη, Σ. Γεγισιόδη και Ν. Ελευθεριάδη.

Αλλά ας επανέλθω στην Σάντα.

Όταν τακτοποιήθηκε το χωριό, εννιά έως το 1928, εκτός από αυτομειές καρυδιές και αγριοδαμάσκηνα (τσιρνικία) άλλο φρούτο δεν υπήρχε στο χωριό.

Αλλά το το κακό ήτο γενικό, τουλάχιστον στην επαρχία μας. Τα φρούτα που ήξευραν οι Βεροιώταδες ήσαν σύκα, ρόδια, καρυδιά και τσίτσιφα και σταφύλια. Οι Σανταίοι ήσαν οι πρώτοι που φύτεψαν μετά τη Νάουσα μηλιές, αχλαδιές, δαμασκηνιές κ.α.

Στον ελληνοϊταλικό πόλεμο είχαμε δύο θύματα τον λοχία Χειμωνίδη Θεοδόσιον του Πέτρου και τον δεκανέα Θεοδωρίδη Δημήτριο και οι δύο έπεσαν στην 4ήμερον μάχη που έδωσε το Τάγμα μας από 20 - 24 Ιανουαρίου το 1941 εις το χωριό Κάιτσα. Ο πρώτος την 20ην Ιανουαρίου, ο δε δεύτερος την 24ην του ίδιου μηνός.

Κατά την κατοχή και τον εμφύλιο χάσαμε 10 συχωριανούς μας. Το 1947 το χωριό εκκενώθη όπως και άλλα χωριά. Οι Σανταίοι έμειναν όλοι μέσα στη Βέροια και εφρόντισε ο καθένας ν' αγοράσει οικόπεδο. Μέσα σε δύο χρόνια όλοι είχαν δικά τους σπίτια, εννοείται πρόχειρα, εκτός από δύο οικογένειες.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Ο "Αργοναύτης" με χαρά θα φιλοξενεί την παρουσίαση βιβλίων και περιοδικών που αφορούν τον Πόντο.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να στέλνουν ένα αντίτυπο του βιβλίου ή του περιοδικού τους για τον παραπάνω σκοπό.

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας ευχαριστεί

Από το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας δόθηκε στη δημοσιότητα το παρακάτω ευχαριστήριο:

"Σ' ευχαριστούμε από καρδιάς ανώνυμο (η) και επώνυμο (η) φίλε και φίλη που έδωσες το ζωντανό "παρών" σου στο χορό της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας το Σάββατο 16 Μαρτίου και τίμησες για μία ακόμη φορά, με τόσο πάθος την ποντιακή ιδέα.

Από σένα φίλε και φίλη που ήρθες και δεν μπόρεσες να μείνεις γιατί δεν υπήρχαν θέσεις, ζητάμε χίλια συγνώμη. Δυστυχώς η χωρητικότητα των κέντρων διασκέδασης δεν είναι αρκετή για να χωρέσει την ποντιακή ζωντανία.

Ειλικρινά συγνώμη. Σας ευχαριστούμε καλλιτέχνες: Στάθη Νικολαΐδη, Γιώργος Σιδερόπουλο, Δημήτρη Καρασαββίδη για την αφιλοκερδή συμμετοχή σας.

Και σένα ευχαριστούμε ξενοφώντα Σοφιανίδη για

την προθυμία σου να παρουσιάσεις, επίσης αφιλοκερδώς, το πρόγραμμα. Ευχαριστούμε και σένα Γιωργούλη Κουγιουμπτζίδη που, όπως πάντα, στάθηκες ο κορμός που πάνω του στηρίχθηκε η ευθυμία και το υψηλό επίπεδο Ποντιακής διασκέδασης.

Και σένα Γιώργο Νικολαΐδη σ' ευχαριστούμε για την ζεστή παρουσία σου στο τραγούδι. Και σας κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι των Αρχών, των Μέσων Μαζικής ενημέρωσης και των Μορφωτικών Συλλόγων Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας.

Και σένα φίλε (η) σ' ευχαριστούμε για την ευγενική προσφορά σου στην επιτυχία της λαχειοφόρου αγοράς του χορού μας. Όλες και όλους ελπίζουμε πως θα σας έχουμε συμπαραστάτες στην δύσκολη πορεία μας".

Επесαν εθελοντές στο Παγγαίο

ΚΑΥΚΑΣΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΟ '97

(Ανασημοσιεύεται από τη "Μακεδονική Ζωή" τεύχος 253, Ιουν.1987)

ΤΟΥ ΦΩΤΗ ΤΡΙΑΡΧΗ

Το Μάρτιο του 1987 ενώ η ελληνοτουρκική κρίση οδηγούσε σε πόλεμο, βρισκόταν στην Αθήνα επί κεφαλής ενός εθελοντικού σώματος 400 περίπου ανδρών ο Παναγιώτης Δημαράς. Οι περισσότεροι από τους εθελοντές του ήταν Έλληνες από τον Ρωσικό Καύκασο.

Αλλά ποιός ήταν ο Δημαράς;

Η Εκθεση πεπραγμένων της Εθνικής Εταιρίας μας πληροφορεί ότι επρόκειτο:

"...περί φιλοπατρίδος εκποιήσαντες πάσαν την εν Καυκασω της Ρωσίας περιουσίαν του και κατελθόντες εις την Ελλάδα όπως πολημήσει υπέρ αυτής".

Θα πρέπει να ήταν ένας τύπος μάλλον ευαίσθητος γιατί ο Η.Οικονομόπουλος τον χαρακτηρίζει "πάνυ αισθηματίαν".

Φαίνεται όμως ότι η προσφορά του να πολημήσει για την Ελλάδα δεν έγινε αμέσως δεκτή από την ελληνική κυβέρνηση. Σε ε-

πιστολή του προς τον Πρωθυπουργό διακρίνει κανείς κάποια θιγμένη ευαισθησία για την αυθόρμητη και ανιδιοτελή προσφορά του. Ακόμη βλέπουμε την ανυποχώρητη επιμονή του ν'αγωνιστεί.

Γράφει στον Πρωθυπουργό ανάμεσα στ'άλλα:

"Νομίζω ότι ενοήσατε τίς είμαι και τί ζητώ να πράξω έχων ως συναγωγούς... και τους 400 εθελοντάς οπαδούς μου...".

Ο Πρωθυπουργός Δηληγιάννης κάλεσε στο σπίτι του τον Δημαρά την επαύτιο από τη λήψη της επιστολής. Θα πρέπει να ήταν η 14η Μαρτίου 1987. Του ανέθεσε την αρχηγία αποβιτικού σώματος με ειδική αποστολή την διακοπή σιδηροδρομικής συγκοινωνίας Δεδεγάτς - Θεσ/νίκης και το παρέπεμψε στον Υπουργό Ναυτικών Νικόλαο Λεβίδη που είχε αναλάβει ευθύνη της οργάνωσης της επιχείρησης αυτής.

Τις επόμενες μέρες έγιναν τρεις συσκέψεις του Δημαρά με τον υπουργό Ναυτικών. Στη μία από αυτές ήταν παρών και ο Ελβετός Ταγματάρχης Κάρολος Σούτερ, στον οποίο η Εθνική Εταιρεία είχε αναθέσει το σχεδιασμό μιας παρόμοιας επιχείρησης που δεν πραγματοποιήθηκε.

Οι συσκέψεις όμως δεν καταλήγανε σε κάποιο θετικό αποτέλεσμα και επί πλέον υπήρχε μία διαφωνία πρωθυπουργού και άλλων παραγόντων ως προς το πρόσωπο του αρχηγού της Επιχείρησης. Άλλοι ήθελαν τον Σούτερ ενώ ο Δηληγιάννης τον Δημαρά.

Στις 25 Μάρτη αποφασίζεται η διάλυση του σώματος και η ματαίωση του σχεδίου. Αλλά τότε επεμβαίνει ο Πρωθυπουργός ο οποίος καλεί τον Δημαρά και τον ορίζει αρχηγό με τον όρο να αποτελεσθεί το σώμα μόνο από 150 άνδρες τους δε υολοίπους εθελοντές να τους αποστέλλει για κατάταξη στο ιππικό.

Σε συσκέψεις αρμοδίων καθορίζεται η απόβασση να γίνει στον λιμένα των Ελευθερών και να πραγματοποιηθεί κατάληψη την ίδια νύχτα της Μονής Εικοσιφοίνισσας στο Παγγαίο. Αυτή θα αποτελέσει το αρχηγείο του Δημαρά για την δολιοφθορά της σιδηροδρομικής γραμμής που όπως υπολογίζεται θα γινόταν στην Αγγλία. Σε περίπτωση αποτυχίας το σώμα θα οχυρωνόταν στη Μονή για να αντιτάξει άμυνα μέχρι της απόβασης των ελληνικών ναυτικών αγγμάτων που θα τους απελευθέρωναν.

Αναφέρεται στο βιβλίο του Η.Οικονομόπουλου:

"...Εκεί θα συνίστατο προσωρινόν Αρχηγείον μέχρις ούκατάφθανον και άλλο ισχυρόν σώμα στρατού θα επεχειρήσει την κατάληψιν της νοτιοανατολικής Μακεδονίας, καταμερίζον ούτω εις δύο τα τουρκικά στρατεύματα και παρεισδύον μεταξύ Θράκης και Μακεδονίας και διακόπτον την συγκοινωνίαν των δύο τουρκικών επαρχιών...".

Αμα κανείς έχει υπόψη του τις τότε ολιγόριθμες και ανέτοιμες ελληνικές ένοπλες δυνάμεις καταλαβαίνει ότι τα σχέδια αυτά ήταν χιμαιρικά και ανεφάρμοστα. Αποδεικνύουν την απειρία και ασυγχώρητη επιπολαιότητα της ότε πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας.

Γι'αυτό και πλημμελεστάτη ήταν η οργάνωση και αυτής της αποστολής.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ

Μία όμορφη συνάντηση

Παρασκευή 29 Μαρτίου 1991 και ώρα 7 το βράδυ περίπου. Μια τυχαία συνάντηση παλιών φίλων στο Τεχνικό Γραφείο του Σταύρου Ορφανίδη. Τη μικρή συνάντησή την αποτελούσαν ο βετεράνος της ποντιακής λύρας, Φιλάρετος Μαυρόπουλος, ο οποίος πάνω πό 40 χρόνια διακονεί στην ποντιακή μουσική, ο ευχάριστος στις παρές Κώστας Ανδρέαδης και ο υπεύθυνος του "Αργοναύτη", Γιάννης Μελετιδής.

Μάρτυρας αυτής της συνάντησης η δ. Νίκη Θεοδωρίδου, λογιότρια των οικοδομικών επιχειρήσεων Αφών Ορφανίδη.

Ανοιχτόκαρδα προσέφερε, όπως πάντα, ο οικοδεσπότης Σταύρος, το δίσκο με τους μεζέδες και ένα μπουκάλι τσίπουρο. "Πίστετε παιδιά" τους είπε. Και εκείνοι πρόθυμα εκτελούσαν την εντολή. Για τον γλυκομίλητο και πάντα ευδιάθετο Σταύρο, η φιλοξενία και η παραδοσιακή ψαγωγία αποτελούν κοινωνική υποχρέωση.

Απόψεις - κρίσεις αναγνωστών μας ΠΑΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Γνωρίζετε αγαπητοί φίλοι Πόντιοι ότι σε κάθε έθνος - κάθε φυλή υπάρχει στα σπάργανά της, ο δικός τους πολιτισμός, ήθη και έθιμα, τα παραδοσιακά τραγούδια κ.λ.π. τα οποία και μεταδίδονται από γενιά σε γενιά.

Ωστόσο είμαι αναγκασμένος δυστυχώς μέσα απ' αυτό το δημοσίευμα να διαμαρτυρηθώ έντομα, εκφράζοντας την ανησυχία μου σαν Πόντιος για την απαράδεκτη ΠΑΡΑΔΟΣΗ και να περάσω το μήνυμα στους φίλους μου Πόντιους να διατηρήσουν ανέπαφη την παράδοσή μας και εξηγουμάι:

Πρώτον, διαπιστώθηκε πράγματι και κοινωνιολογήθηκε δυσμενέστατα, ότι ένας μικρός αριθμός επαγγελματιών ποντίων τραγουδιστών, φυσικά όχι από κακή πρόθεση, να απεργάζονται το παραδοσιακό τραγούδι, να το αποφεύγουν ίσως με επιμέλεια. Δεν γνωρίζω γιατί ίσως δεν τους αρέσει.

Κατά, δεύτερο κύριο λόγο, ίσως το χειρότερο να αλλοιώνουν είτε παραδοσιακά είτε νεοποντιακά τραγούδια.

Συγκεκριμένα παρατηρήθηκε στα κέντρα διασκεδάσεως να απαγγέλονται νέα τραγούδια και ούτε ένα καμιά φορά παραδοσιακό. Επίσης όπως προανέφερα για αλλοίωση, πράγματι βαρύς ο χαρακτηρισμός, αλλά εξίσου βαριά η θλίψη του Πόντιου, όταν προς κατάληξη ακούει τραγούδι που είναι σε ρυθμό τίκ, να απαγγέλλεται και να χορεύεται σε ρυθμό διπάτ. Και το κακό, κατ' εμένα, παίρνει διαστάσεις, αφού παρατηρείται αυξανόμενος ανησυχητικός βαθμός ανρθόδοξου τρόπου απαγγελίας τραγουδιού.

Βέβαια φυσικό είναι να προκληθεί αντίδραση από τους συμπαθέστατους φίλους μου τραγουδιστές, αλλά

αυτή είναι η ωμή πραγματικότητα. Αλλά ο σκοπός μου δεν είναι να δημιουργηθεί αντιπαράθεση, κάθε άλλο εμείς οι Πόντιοι ποτέ δεν είμασταν και ούτε στο απώτερο μέλλον θα είμαστε αντιδραστικοί, αλλά συναινετικοί.

Βέβαια κανείς δεν αμφιβάλλει για την ποιότητα απόδοσης του τραγουδιού που σ' οποιοδήποτε ρυθμό και αν ειπωθεί ή χορευθεί γλυκαίνει πάντα με την μουσική του (ποντιακή κυρίως λύρα) γενικά το περιβάλλον. Εχω τη γνώμη κατά συνέπεια τα τραγούδια, ωστόσο να λέγονται με το όνομά τους, όπως αρχικά έχουν καθορισθεί και να απαγγέλλονται στο ρυθμό που αρμόζει. Δεν προσπαθώ προς αποφυγή παρεξηγήσεως να διδάξω τον τρόπο απαγγελίας τραγουδιών κ.λ.π. αλλά θεωρώ όσο και δεν είμαι γνώστης, αλλά στοιχειωδώς ότι το ποντιακό τραγούδι εκφράζει το ποντικό πνεύμα και θα πρέπει όπως ανέφερα παραπάνω ν' απαγγέλλεται στο ρυθμό που αρχικά αρμόζει. Είναι το ποντιακό τραγούδι γλυκύτατος καρπός του ηρωικού ποντιακού λαού. Το απαύγασμα των ισχυρών και ευγενών συναισθημάτων του.

Επίσης άλλη τραγική διαπίστωση και είναι όντως πολύ λυπηρό και σ' αυτό το σημείο επικαλούμαι την ευαισθησία του Πόντιου ή της Πόντιας να κινητοποιηθεί. Συχνά στους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, αλλά και ευρύτερης περιοχής της Μακεδονίας, όπου το ποντιακό στοιχείο αναπτύσσεται και προοδεύει, παρατηρείται το φαινόμενο κυρίως από τους εκφωνητές να εκπέμπουν νεοποντιακά τραγούδια και όχι παραδοσιακά. Βέβαια μέρος ευθύνης φέρουν και οι ακροατές που δεν ζητούν αφιέρωση παραδοσιακών τραγουδιών ή είτε το ζητούν πλην όμως δεν γνωρίζουν οι περισσότεροι απ' εμάς ποιά είναι τα παρα-

δοσιακά τραγούδια.

Και είναι σοβαρότατο λάθος να μην ακούγονται σε ποντιακές εκπομπές παραδοσιακά τραγούδια. Οχι δεν είμαι υπερβολικά παραδοσιακός, ούτε βέβαια είμαι ενάντια στα νέα ποντιακά τραγούδια, κάθε άλλο γιατί πιστεύω ότι το μέλλον είναι συνέχεια του παρόντος και γι' αυτό η δημιουργία του σήμερα είναι η πνοή του αύριο, και ότι δημιουργείται στο παρόν ή στο μέλλον μην λησμονηθεί ότι έχει τις ρίζες του στο παρελθόν.

Αλλά και ο παραγκωνισμός του παρελθόντος δεν θα πρέπει να μας προβληματίσει;

Ούτε πιστεύω ότι νέα τραγούδια υστερούν ή υπερéχουν των παλαιών, αλλά είναι εξίσου ίδια σε αξία και ποιότητα. Γιατί λοιπόν να μην ακούσουμε παραδοσιακά; Δεν πρέπει να δαιτηρήσουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα, την παράδοση, η οποία εκφράζεται μέσα από τους ύμνους και τραγούδια που κληρονομήσαμε από τους προκατόχους μας. Γιατί αν παραμελήσουμε την πίστη στα ιδεώδη του παραδοσιακού βίου, κινδυνεύουν και δεν είναι υπερβολή να χάσουμε την ποντιακή μας συνείδηση, και αυτό έχει γενικότερη σημασία.

Κατά συνέπεια θα πρέπει να επαγρυπνούμε στο σοβαρό αυτό θέμα που λέγεται παράδοση που τείνει να εκμηδενισθεί.

Ίσως η ευθύτητα των αναφερομένων μου να δυσάρεστησαν ορισμένους, αλλά τα πράγματα πρέπει να λέγονται χύμα και ωμά. Με τα παραπάνω δεδομένα, θίχτησαν ορισμένα θέματα που αναφέρονται στην παράδοση. Επικεντρώνοντας τονίζω ότι αν αυτές οι λογικές επισημάνσεις και οι απόψεις μου, δεν υιοθετηθούν τότε δυστυχώς η παράδοση θα λησμονηθεί. Αλλά δέχομαι κάθε καλοπροαίρετη κριτική και άποψη για το αναφερόμενο θέμα. Πιστεύω ότι όλοι μας διακατεχόμαστε από υψηλό ενδιαφέρον για βελτίωση θεμάτων που απασχολούν την ποντιακή κοινωνία και είναι βέβαια αυτό γνώρισμα που διακρίνει την καταγωγή μας, και για το οποίο όλοι αισθανόμαστε υπερήφανοι.

Με εκτίμηση
Τζιφτελίδης Βασίλειος

ΜΕΓΑΛΟ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΓΛΕΝΤΙ ΣΤΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ
ΠΟΝΤΙΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ -
ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Το Σάββατο 9 Μαρτίου οι Πόντιοι Φοιτητές - Σπουδαστές οργάνωσαν και φέτος το ετήσιο γλέντι τους στην Φοιτητική Πανεπιστημιακή Λέσχη.

Πάνω από πεντακόσιοι συμπατριώτες μας φίλοι της ποντιακής μουσικής είχαν την θαυμάσια ευκαιρία να χορέψουν, να τραγουδήσουν με τα μεγαλύτερα ονόματα του ποντιακού καλλιτεχνικού κόσμου. Ο Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών - Σπουδαστών δικαίωσε και φέτος την φήμη πως ο χορός των Φοιτητών στο Πανεπιστήμιο είναι για κάθε χρονιά ο καλύτερος που διοργανώνεται.

Η διαχρονική παρουσία του Συλλόγου επιβεβαιώθηκε με την παρουσία όλων των γονέων που πέρασαν από αυτόν τον φοιτητικό - νεολαϊστικό σύλλογο. Την εκδήλωση τίμησαν οι εκπρόσωποι των Φοιτητικών Συλλόγων, Κρητικών, Σαρακατσάνων, Ηπειρωτών. Επίσης παραβρέθηκαν από τα Ποντικά Σωματεία μέλη της Ένωσης Ποντιακής Νεολαίας, της Ένωσης Ποντίων Ματσούκας, της Ευξ. Λέσχης Πτολίδας, από την Εταιρεία Θεάτρου Γ.Κ. Φωτιάδης, του τμήματος Νεολαίας της Ευξείνου Λέσχης Πτολίδας, της Καλλιτεχνικής Στέγης Ποντίων, του Μορφωτικού Συλλόγου "ΚΑΛΛΙΘΕΑ" Βέροιας καθώς και του Πολιτιστικού Κέντρου του Χορτοκόπιου Ν.Καβάλας. Επίσης οι υπεύθυνοι των εντύπων του Ποντιακού χώρου από το Βήμα της Ε.Λ.Θ. κ.Στάθης Ταξίδη, από τον "Δεσμό" της Π.Ο.Π.Σ. κ.Φωκίων Φουντουκίδη, από την "Ρωμανία" του ΚΕ.ΠΟ.ΜΕ. κ.Αδάμ Παπαδόπουλος.

Στην σύντομη ομιλία του ο Πρόεδρος του Συλλόγου Φοιτητών - Σπουδαστών Θεσ/νίκης αναφέρθηκε στην 30χρονη ιστορία του Συλλόγου Π.Φ.Σ. και της

προσπαθείας του στον πανεπιστημιακό χώρο, ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην παρουσία του Κώστα Φωτιάδη, λέκτορα του Α.Π.Θ. στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Όπως μας δήλωσαν τα μέλη του Δ.Σ. στόχος των Ποντίων Φοιτητών Σπουδαστών δεν ήταν η διοργάνωση μίας απλής διασκέδασης αλλά μίας πολιτιστικής ενέργειας με το παρακάτω μήνυμα: "Ας δώσουμε την ευκαιρία στη μουσική μας να εκφραστεί δημιουργικά με τις απεριόριστες δυνατότητές της, αντιμετωπίζοντάς την με ευαισθησία και γνώση, ως πολιτιστική συνιστάμενη, αιχμή της αντίθεσής μας στην προχειρότητα ενός κακώς συνεννοούμενου επαγγελματισμού".

Τα μέλη του Συλλόγου μοίρασαν στους παρευρισκόμενους καλαίσθητο και επιμελημένο έντυπο που περιείχε το μήνυμα της εκδήλωσης, ποίημα του τ.Προέδρου Κ.Διαμαντίδη και σύντομο ιστορικό του Συλλόγου Ποντίων Φοιτητών - Σπουδαστών. Την ακαδημαϊκή κοινότητα εκπροσώπησαν οι καθηγητές Τ.Ε.Ι. Α.Πορφυριάδου, Σ.Μαυροβιάνης.

Οι Πόντιοι καλλιτέχνες που τίμησαν την φοιτητική αυτή εκδήλωση ήταν οι παρακάτω: Κ.Σιαμίδης, Αχ.Βασιλειάδης, Δ.Καμπερίδου στο βασικό πρόγραμμα. Επίσης οι: Π.Ασλανίδης, Στ.Νικολαΐδης, Χρ.Παπαδόπουλος, Χρ.Χρυσανθόπουλος και ο Κ.Καραπαναγιωτίδης.

Οι Πόντιοι Φοιτητές - Σπουδαστές μας εκφράσαν τις θερμές τους ευχαριστίες προς τις διευθύνσεις των κέντρων: ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ, ΞΕΝΗΤΕΑΣ και ΛΕΜΟΝΑ αφού διευκόλυναν τους παραπάνω καλλιτέχνες να παραστούν στον χορό.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ο "Αργοναύτης" ως γνωστόν εκδίδεται από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας για μη κερδοσκοπικούς λόγους, αλλά για πνευματική ανιστόρηση της λαογραφίας και της πολιτιστικής μας παράδοσης.

Είναι, λοιπόν, απαραίτητο, για την ασταμάτητη και απρόσκοπτη πλεύση του να ανανεώσουμε τις συνδρομές μας έγκαιρα και ακόμα να γράψουμε νέους συνδρομητές. (Τηλ. 28356 από 10πμ - 13.00).

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ

ΒΕΡΟΙΑΣ

Νέα Διεύθυνση:

Οικογένεια ΑΝΘΥΜΙΔΗ

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ

ΓΙΑ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ, ΓΑΜΟΥΣ, ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ Κ.Λ.Π.

ΤΗΛ. 28.456